

Obrázky z Vratislavic nad Nisou

MAREK ŘEHÁČEK

© MAREK ŘEHÁČEK, Obrázky z Vratislavic nad Nisou 84 - příloha vratislavického Zpravodaje 2026/01

Pohled Pobočnou ulicí směrem od Rochlické k továrně na koberce.

Podle stavu zástavby Ginzkeyova závodu i oblečení lidí na snímku je zřejmé, že fotografie byla pořízena ještě před vypuknutím první světové války. Vlevo je dobře vidět původní fasádu Jídelny pro zaměstnance továrny. Pozornému čtenáři neunikne ani bílá slepička, která se tehdy připeřila do výkopových prací.

Archiv rodáků (Schwarz, Möller)

Jídelna, v době svého vzniku označovaná jako „Speisehalle“, byla postavena jako velmi pěkná stavba se zdobenou historizující fasádou plnou ozdob. Budovu tvořily dvě patrové části, které spojovala přízemní část s velkými okny, jež jsou dobře vidět na snímku pořízeném ještě před výstavbou haly naproti.

Archiv rodáků (Schwarz, Möller)

Vratislavická tovární Jídelna byla v době svého vzniku opravdu jedinečným zařízením, které následně okopírovaly další podniky. Firma Ignaz Ginzkey si na péči o zaměstnance zakládala, i když její motivy byly vesměs ryze ekonomické – zaměstnanci podniku své u Ginzkeyů vydělané peníze utráceli – zase u Ginzkeyů. Karl Kerl, který v roce 1929 psal knihu o Liberci, se o Jídelně dokonce přímo zmiňuje: „Podnik má ve Vratislavicích okolo dvou tisíc úředníků a dělníků, pro něž jsou zřízena různorodá zařízení, v nichž se o ně pečuje, především je to vlastní jídelna, ve které mají dělníci příležitost se dobře a levně občerstvit a také konzumní spolek s parní pekárnou, který ze strany firmy požívá četných výhod.“ Jídelna byla opravdu pojata jako velmi elegantní, světlý prostor, v němž každý dělník měl pocit, že se stravuje či za skleněné žetonky nakupuje jako na zámku. Bohužel poválečné opravy, zejména ta v roce 1974, původní eleganci notně setřely.

K čemu asi sloužilo stádo oslíků, které se páslo na louce nedaleko jídelny? Jen k potahu, nebo se jejich srst využívala i ve výrobě?

Archiv Severočeského muzea v Liberci

Jídelna byla umístěna v zadní části areálu továrny, od kterého byla oddělena, takže působila opravdu jako jakýsi zámeček obklopený zelení. Tuto scenérii nejdříve narušila výstavba zauhlovací věže a kotelny u Nisy a následně, ale ještě za Ginzkeyů, vystavěné velké haly přes ulici. Dnes proto stavba, která navíc přišla o hezkou fasádu, vypadá jako tuctový a šedý tovární objekt.

Archiv rodáků (Schwarz, Möller)

Pohled na Jídelnu od jihu na samém počátku 20. století. Obě větve Pobočné ulice i je propojující ulice Rumburská jsou ještě zcela bez zástavby. Nevíme přesně, kdy budova „Speisehalle“ vznikla, ale z ohledem na její architekturu to bylo na samém konci 19. století. Mohlo to být i v roce 1889, kdy vznikl onen konzumní spolek zaměstnanců továrny, nazvaný tehdy „Einigkeit“ čili Jednota.

Archiv Ondřeje Marčáka

